

BOKENS TILLKOMST . . .

Det ursprungliga syftet med denna dansbok var att för internt bruk dokumentera danser i nuvarande grundrepertoar, så som de enligt tradition framförs inom Svenska Folkdansens Vänner (SFV).

SFV-traditionen har sitt ursprung i slutet av förra seklet och bygger på dansrepertoaren i Philochoros (bildad i Uppsala år 1880 under namnet Dansföreningen). Förutom i bygderna insamlade danser och melodier upptog Philochoros' dansprogram danser av folklig karaktär utformade av dåvarande balettmästaren vid Kungliga Teatern i Stockholm Anders Selinder. Denna dansrepertoar övertogs och byggdes sedermera på av Svenska Folkdansens Vänner, som bildades i Stockholm år 1893 på initiativ av Skansens grundare Artur Hazelius, föreningens ordförande under de två första verksamhetsåren.

Beskrivningar av ett begränsat antal danser har tidigare publicerats av SFV i olika utgåvor av *Lekstugan*, den första 1902. I övrigt har SFV:s danstradition förmedlats från den ena dansledaren till den andra, och kontinuiteten har upprätthållits genom decennierna. En viss dansstil har omhuldats, och i här presenterade dansbeskrivningar har stil- och karaktärsbevarande drag betonats allt efter dansens egenart. Skilda meningar kan råda om detaljer i danserna. Målet har varit att göra dansbeskrivningarna så trogna den kända traditionen som möjligt. Graden av noggrannhet i framställningen har övervägts och en mer utförlig linje valts för att i möjligaste mån motverka feltolkningar av texten.

I denna upplaga har solodanser inte medtagits. Det gäller t.ex. Vingåkersdans, Tredskodans, Oxdans, Halling och Jössehäradspolska. De danser som upptagits på senare tid i SFV och för vilka

SFV inte har någon egen tradition, t.ex. Engelska från Bohuslän, Jämtpolska, Ränningen, Schottisch från Idre, Åttamannaengel m.fl., samt polskorna, finns alla beskrivna på annat håll.

Grundmaterialet till *Dansboken* utformades under de första arbetsåren av ett antal tidigare dansledare och ledamöter av dansnämnden, vilka under Inger Rolands ledning kortare eller längre tid medverkat i dansboksarbetet:

<i>Gunnar Benediktsson</i>	<i>Magnus Lindström</i>
<i>Britt Bergqvist</i>	<i>Ulla Lundgren</i>
<i>Stellan Bergqvist</i>	<i>Inger Roland</i>
<i>Torun Boman</i>	<i>Olle Schager</i>
<i>Carin Johansson</i>	<i>Gun Steneroth</i>
<i>Yngve Lind</i>	<i>Gunnar Steneroth</i>

Carin "Dosan" Johansson och *Ulla Lundgren* har också bistått med musikalisk sakkunskap.

Undertecknade tre "dansboksdelegerade" har sedan arbetat vidare med grundmaterialet och därunder i förtydligande syfte gjort åtskilliga bearbetningar av texterna. Beskrivningarna av danser, steg och fattningar m. m. har successivt utsatts för kritisk granskning av *Nisse* och *Olle Schager*, dansledare under åren 1943–48 respektive 1948–54. I slutskedet har *Ulla Lundgren* och *Sten-Axel Julin* granskat musikhänvisningar och taktangivelser i texten. De handgjorda bilderna har tecknats av *Ingrid Lamby*. *Gunnar Steneroth*, dansledare 1954–60, har datorframställt text och bild.

Notiserna om folkdanserna baseras på uppgifter från *Olle Schager* och *Oscar Bergqvist*, dansledare 1923–25 (genom *Stellan Bergqvist*), och i övrigt på litteraturstudier.

. . . OCH TILLÄMPNING

I avsnitten Allmänna anvisningar, Steg och Fattningar förklaras de termer och begrepp som förekommer i ingressen till varje dansbeskrivning, där utgångsställning, fattningar och steg i respektive dans anges. Förekommande uppställningar är beskrivna i de allmänna anvisningarna. Andra danstermer som figuré, komplimang, port, lyft, knäfall etc. återfinns under rubriken "Figurer, rörelser och andra moment i danserna".

Efter varje enskild beskrivning av steg och fattningar anges inom parentes i vänstra textkanten Svenska Ungdomsringens för Bygdekultur motsvarande benämning i de fall den skiljer sig från SFV:s.

Dansbeskrivningarna är indelade i tre grupper: folkliga par-danser och gruppdanser samt högrestånds- och sällskapsdanser. Inom varje avsnitt står danserna i bokstavsordning.

Datorframställda skisser samt handtecknade bilder kompletterar texten. I skisserna markeras kavaljer med X, dam med O. Höger-vänster-beteckningar anges från fronten sett. Streckmarkeringar i skisserna visar de dansandes plats i utgångsställningen. Pilar anger rörelseriktning.

Musik till flertalet danser återfinns i den gängse folkmusik-litteraturen. Musikhänvisningar ges i samband med den sammanfattning, som avslutar beskrivningen av danserna. (Här anges de förkortade namn som allmänt används för respektive bok.) För vissa danser anges en speciell melodi. Mer svårtillgängliga noter har medtagits och är införda efter dansbeskrivningarna. Taktangivelser ges löpande i texten och sammanfattas i början av varje tur inom parentes efter turens namn.

Uttringe, som nämns på några ställen i boken, är SFV:s sportstuga i Rönninge utanför Stockholm.

Inger Roland Stellan Bergqvist Gun Steneroth